

PB, ya

*Kurtuluş Yoldaşın, Atina ve Paris Çıkışının Etkileri Üzerine
Politik Süreçte Sunulan Bir Değerlendirme Raporu ve
Öneriler*

Zaman kazanma açısından parantez içindeki kısımlar okanmasa da olur.

(Parti çalışmalarını dışı dündürmek ve legale çıkmakla ilgili stratejik anlamdaki Plenum kararımız doğrultusunda, K. y'ın Atina ve Pariste yaptığı basın toplantıları ve röportajlar birbirlerini tamamlayan çıkışlar oldu. Beklenenin üstünde ilgi topladı. Sol, demokrat, tarafsız ve libarel çevrelerde ciddi ve olumlu bir hava yarattı. P.mize moral üstünlük sağladı.

Bu olumluluğun oluşmasında şu noktalar etken oldu:

1- Çıkış noktası olarak o günlerde Türkiyenin gündeminin birinci sırasındaki konular seçildi. Yığınlara "Sizin tartışıklarınız önemli değil, bakın asıl ben sizlere neler anlatacağım" demeden.

2- Neyin ne kadar söyleneceği sıraya konmuştu.

3- Gevelemeden, kim ne der endişesine kapılmadan, net, sade, anlaşılır bir dil kullanıldı.

4- Özellikle ilk çıkışın karşılıklı olarak anlaşmazlıkların tırmandırıldığı bir ortamda ve polemige taraf olan Atinadan ve anında yapılmış olması çok oturdu. Yığınlar, her şartta, her zaman ve her mekanda ulusal çıkarların en şaşmaz ve ardıcıl savucusununun komünistler olduğunu gördüler.

5- Gericilik bu çıkışla ilgili olarak "düşmanla birlik olan vatan hainleri" diyemedi. Bu tek başına, büsbütün yalnızlığa itilmiş olmalarından dolayı "denize düşen yılanı sarılır" mecburiyetlerinden kaynaklandığı ile izah edilemez. Ama bunun hiç etkisi olmadı da demiyorum. Ayrıca gericilik Devrimci Solu aramıza kama sokma hevesinde de istediği ölçüde başarılı olamadı.

6- Bu çıkış, ulusal çıkarlar söz konusu olunca, hükümet ve devlet çevrelerinin kimi tavırları ile paralel düşmekten korkmaya neden olmadığında örnek oldu.

7- Benim ve Ahmet M.S. Y'ın p. yöneticileri olarak açığa çıkarılmamızın yeri ve zamanı iyi seçilmişti. Cesur, gerekli ve yerinde bir adım olarak değerlendirildi. Sürpriz olmadı. Ve yadırganmadı. Hatta p.mizin vardığı bu aşamada böyle bir çıkışa dışımızdaki pek çok çevrenin de çoktan hazır olduğu ve bunu beklediği gözlemlendi.

Bir kaç nokta:

a) Basın toplantısının ön hazırlıkları yeterli değildi. Atinadaki bilmiyorum, basın ve yayın organlarının gösterdiği ilgi ölçü olmaz. Atina Orta Doğunun basın-yayın merkezidir ve çok sık olmayan böylesi çıkışlar aynı ilgiyi uyandırır, basında yankı bulur.

b) Paristeki basın toplantısı ilk bakışta Atinidakinin tekrarı gibi gözükte. Ermeni sorunu ile zenginleştirilebilirdi.

c) Basın toplantısı ile röportajlar arasında takdim-tehir oldu. Sonradan bir karşılığımızda Hürriyetin Paris muhabiri Güneşteki röpor-

tağ kostederek bana, "Allah dedikimiz için basın toplantısına gazeteyi"

yer vermedi" dedi.

ç)Ahmet M.S. Y'ın ve benim isimlerimiz açıklanmış, boy boy fotoğraflarımız çekilmiş ve duyduğuma göre Milliyetin Türkiye baskısında isimlerimiz yayınlanmışken p. yayınlarımızda bu konuya yer verilmemesi yerine oturmadı.

d)T.Postasının fotoğraf basıp isimlerimizi yazmamasının nedenini anlayamadım. Gazeteci taktığı olarak esrarengiz bir hava yaratılmak istendiyse, bunda başarılı olunamadı.

e)İsmim açıklandığı için delegasyona benim de alınmam gerekirdi. Bu, öznel durumdan kaynaklanan FKP ile olan ilişkilerimizdeki durgunluğu, tıkanıklığı ve kişiye bağlı durumu açmaya yarar ve aşmaya yarar. Hiç değilse bir adım olurdu. Keza legale çıkarılmış olduğum için bu açıklık Türkiyeyelilere yönelik toplantıda da sürdürülmeliydi.

Sonuç olarak şöyle bir ortam doğdu:

- 1- P.mize her zamankinden çok ilgi var.
- 2- Bu ilgi yeni-yeni çevrelere yayılıyor.
- 3- P.miz sol çevrelerle, aydınlarla, basın-yayın organları ile ve bazı şahıslarla p. adına doğrudan-legal ilişkiler kurmaya yetecek bir prestij sağladı.
- 4- Kapitalist Avrupa ülkelerinde etkin bir çalışma yapmaya yönelik yol açıldı.

Niyetim bu çıkışı övmek veya bazı aksaklıkları eleştirmek değildi. Bunun ne yeri, ne sırası. Buraya kadarki yazdıklarımı, yapacağım öneriyi hangi olayın ve bu olayın doğurduğu hangi sonucun kaynaklık ettiğini ve nasıl bir yorumun yön verdiğini belirtmek içindi.)

K.y'ın Atina ve Paristeki tarihsel çıkışının hazırladığı bu olumlu ortamdan yararlanarak bu alandaki çalışmaların sürdürülmesini ve hızlandırılmasını gerekli görüyorum. Bu çalışmalarını iyileştirmek ve daha bir üst düzeye çıkarmak için ŞUNLARI ÖNERİYORUM:

(Bundan sonra da zaman kazanmak için parantez içindeki kısımlar geçilebilir.)

1- BİR BÜRO KURULMALI

(Atılan adımın sürdürülmesi gerektiği tartışılmaz bile. Çalışmaların verimini arttırmak ve daha bir üst düzeye çıkarmak için ise, her zamanki gibi kurumlaşma gereği var. Bunun da şimdiki durumda bir büro biçimi ile başlaması doğru olur. Adı önemli değil. "BASIN BÜROSU" olabilir, belki daha iyisi "LEGAL İLİŞKİLER BÜROSU" olmalı. Çünkü bu büronun yüklenmesi gereken işlerin sırf basın ilişkilerinden ibaret olmayacağı şimdiden görülüyor. Şemaya uysun diye dallı-budaklı bir örgütsel biçim yerine en temel örgütsel gerekler ~~temelinde~~ ve ilkeler ışığında işe başlanmalı, şemanın nasıl bir biçim alacağı çalışmaların kendisine bırakılmalı. İş bitirici ~~nitelik~~ olacak şekilde yetki ve sorumluluk sınırları çok iyi çizilmeli. Mevcut her hangi bir büroya bağ-

lanmamalı. Başlangıçta doğrudan genel sekretere bağlanması iyi olur.)

2- BÜRONUN STRATEJİK HEDEFİ

A- TKP'NİN ÖCÜ OLMADIĞINI EN GENİŞ ÇEVRELERE İLETMEK

(Bunun mümkün olup olmadığını tartışma dışı tutuyorum. Çünkü K.Y.'ın çıkışı bunun mümkün olduğunu ispatladı. Belki "bundan ne çıkar"ı açmak iyi olur. Ulusal demokratik, veya demokratik ilerleme veya başka bir isim de koysak bu güçlerin iktidarına giden yolda bize düşen ilk görev, Türkiyenin sorunlarının çözümünde, ulusal bir güç olarak TKP'nin dikkate alınması gerektiğini en geniş çevrelere kabul ettirmek olmalı. P.miz ancak o zaman ulusal diyalogun başlamsında ve gelişmesinde etkin bir rol oynayabileceği tarihsel bir fırsat yakalar. Ancak o zaman eylem birlikleri, platform ve cephenin içinde bizim de bulunmamızın yolu açılmış olur. Ama hiç kimse "öcü" ile bir arada olmak istemez. Ve hiç bir kimseyi, hiç bir güç "öcü" ile işbirliğine zorlayamaz. Bir de şu var. Fazladan olacak ama tekrar edeyim: yığınlar arasında toplumsal meşruiyet kazanmadıkça hiç bir güç hiç bir p.yi legale çıkaramaz. Ve "öcü" konumundaki bir parti hiç bir zaman toplumsal meşruiyet kazanamaz. Daha başka bir nokta da ulusal demokrasi stratejik bir aşama ise o gün var olacak demokrasi ve ilerleme güçleri ile beraber olmanın temelleri şimdiden atılırsa, o aşamada tayin edici ağırlığa sahip olunur. Böyle bir ağırlık için komünist olmak tek başına yetmez.)

B- TKP'NİN V.KONGREDEN BERİ GELİŞTİRDİĞİ YENİ POLİTİKASINI DEVRİM-Cİ SOLA DOĞRUDAN GÖTÜRMEK

(Bu diktatörlük rejimi şu veya bu biçimde yok olacak. Böyle sürgit kalması işbirlikçi oligarşi için bile çok tercih edilir bir şey değildir. Halk yığınlarının hareketliliğinin artması, işbirlikçi tekelci burjuvazinin en saldırgan kesimini at değiştirmeye, hatta en iyisi at yerine külüstür-mülüstür ama bir araba edinmeye götürebilir. ~~Her~~ Önemli olanı bu diktatörlüğün yıkılması sürecinde bizim ne kadar katkımızın olacağıdır. Çünkü katkımızın dozunda diktatörlük ertesi kurulacak rejimin karakterini belirleyecek. Tabi bu katkı meselesi TKP'nin gücüne bağlı. Ama hepsi bu kadar değil. Bunu paralel ve onun kadar önemli bir husus, Devrimci Solun birliğidir. Bu birlik, hem işçi sınıfının birliğine dair stratejik hedef olan örgütsel birliğe giden yol olduğu için önemlidir, hem de güçlü bir sol birliğin varlığı beraber olmayı hedeflediğimiz liberal burjuva akımlara kadar olan kesimleri olumlu yönde etkileyecektir. Liberal burjuva için böyle bir birliği hesaba katmak, tek başına TKP'yi dikkate almaktan daha kolay olacaktır. "Malumu tekrar" olsun, zararı yok: Devrimci solun birliği TKP'yi asla zayıflatmaz. Tersine, o ne kadar güçlü olursa TKP de o kadar güçlenir. Burada asıl tartışılması gereken sorun, Devrimci Solun birliğinin nasıl sağlanacağıdır. Ve bunda, esas hareket ettirici güç, Devrimci Solun hangi kesimi olacak. Tarafsız bakalım. Kendi kendimizi gaza getirmeden. 65.inci yıl kutlama

toplantısı, p.mizin devrimci sol içinde prestij tırmanmasına başladığı dönemeç noktası oldu. Bu tırmanma bu yıl başından beri hızlandı. Ve K. Y'ın çıkışı ispatladı ki Devrimci Sola sözümüzü dinletebileceğimiz bir yere doğru ilerliyoruz. Bundan sonrası ustalık işi. Ve şimdi devrimci Solu derleyip toparlama işini yapsa-yapsa TKP yapar. Eskiden böyle değil, miydi? Teorik olarak, evet. Ama şimdi bu fiili olarak ta öyle. Ama hala aşılması gereken engeller var. Yenileri de ekleniyor. Şimdi biz yeni şeyler söylüyoruz. Parti içi yaşamla ilgili olarak kafalarımızı yenilemeye uğraşıyoruz. TIP'le birleşeceğiz. Programımızı değiştireceğiz. İster yeni programımız diyelim, ister yeniden yazılmış biçimi, ister başka bir şey. Görünen köy kılavuz istemez. Artık programımızda "Faşist diktatörlük devrimin barışçıl yoldan utkuya ulaşmasını büsbütün olanaksız kıldı" -TKP Prog., Syf 29, parag.2-, "TKP...yığınları, devrimin barışçıl olmayan bir yol izleyeceği konusunda kendi deneyleri temelinde aydınlatacak..." -TKP Prog., syf 29, par.3-, "...burjuva devlet aygıtının yerini işçi sınıfının güçlük erki, proletarya diktatörlüğü alacaktır" -TKP prog., syf 44, par.son-, "çoğunluğu kazanmak", "salt sınıfsal bakış açısı günümüzde her şeyi çözmez", "dünyayı sarsan on günler yeni biçimler altında gelecek", "sorun yığınları kazanmaksa orada sadece işçi sınıfı yok", "Ulusal demokrasinin vazgeçilmez bir stratejik aşama olduğu" v.s. hakkında tartışıyoruz, yeni görüşler geliştiriyoruz. Devrimci solun en azından burnundan kıl aldırılmayan kesimi bu görüşlere ver-yansın edecektir. Aslında iyi de olur. Ama ver-yansın etti diye biz hak bildiğimiz yoldan dönecek değiliz elbet. Fakat programda "silahlı mücadele varken Devrimci Solla aramız çok mu iyiydi" veya "proletarya diktatörlüğü" içerik olarak kalacak v.s. diyerek tartışmaları kesmeye veya dışında kalmaya uğraşmak bize düşmez. Sırası değil ama aklıma gelmişken "proletarya diktatörlüğü" ile ilgili olarak bir kaç cümle ile konunun dışına taşacağım. Bildiğimiz bir şey var: proletarya diktatörlüğü olmadan sosyalizmin kurulamayacağı, sınıflar ortadan kalkıncaya kadar da sürmesi gerektiği. Ve onun için de zaten içerik olarak KP programlarında kalıyor. Kelime olarak çıkmasının nedeni, mesela Portekiz örneğinden hareket edilerek yarım yüzyıl süren diktatörlüğün yığınlar arasında diktatörlük kelimesine karşı derin bir nefret yarattığı, dolayısı ile de "proletarya diktatörlüğü" deyiminin olumsuz bir çağrışım yaptığı söyleniyor. Gerekçe sadece bu ise bakmak gerek. Bizim toplumumuzda bu kelime olumsuz bir çağrışım yapıyor mu? Türk insanı "bize Atatürk gibi biri lazım" derken neyi kastediyor? Bu düşünce toplumda tepki ile mi karşılanıyor? Düşünelim. Menderes neden çeyrek yüzyıldan beri milyonların kalbinden silinmedi? Bu diktatörü toplum "evliya" mertebesine yükseltiyorsa bunun anlamı nedir? 12 Eylül öncesi tırmandırılan terör karşısında can endişesine kapılan yığınlar bu açmazdan kendilerini "güçlü bir inşaat"nin kurtaracağına eğilim göstermediler mi? Burada bu

kadar. Biz gene konumuza dönelim. Evet. P.mizle ve bizin yeni görüşlerimizle ilgili tartışmaları durdurmaya yeltenmek şöyle dursun, tersine teşvik etmeliyiz. Görüşlerimizin teoriden ideolojik bir sapma olmadığı bizim için malum diye her kes için malum olacak değil. Ve onlar bizi sağa kaymakla suçlayacaklar. Daha şimdiden düşman "NATO", "Dinsel akımlar", "Atatürkçüler" ile ilgili görüşlerimizi Devrimci Solla aramıza açmak için kullanmaya başladı. Özeti şu: bizi sağa kaymakla suçlayan Devrimci Solla her hangi bir birlik kurulamaz. O zaman ya Devrimci Solla birlik kurma sevdasından ve dışa açılma politikamızdan vaz geçeceğiz, ya da "biz doğru yoldayız, gelen gelir" deyip yolumuza tek başımıza devam edeceğiz. Bu sonuncusu hiç olmaz değil tabii. Ama burada zor olanı seçmek zorundayız. Yani Devrimci Solla birlik yolunu. Çünkü sürecin bu aşamasında Devrimci Solla birlik stratejik bir önem taşıyor. Sonra Devrimci Solun büsbütün "sol"a savrulması Türkiye devrimci hareketinin yararına olmaz, bizi de güçlendirmez. Onların marksizm-leninizmi doğru özümseyip günlük yaşamda rehber olarak kullanabilecekleri olgunluğa varmalarında bizim de sorumluluğumuz var. Hadi sorumluluğumuzun olmasını ama p. çıkarımız var. Çünkü ancak o zaman ulusal ve ilerleme yanlısı demokrasi güçlerinin itici gücü olacak bir sol birlik oluşur. Çünkü ancak o zaman işçi sınıfının politik birliğinin önündeki engellerin en önemlilerinden biri esas olarak ortadan kalkmış olur. Gene sırası değil ama konudan biraz ayrılacağım. Şu "işçi sınıfının politik birliği" meselesi. KP için bu vazgeçilmez bir hedefdir. Ve oraya varmadan bir kaç fırın ekme yememiz gerekir. Uzatmadan: ideolojik ve politik birlik sağlanmışsa, ancak o zaman politik birlik söz konusu olur. Ve bir kere de oraya varıldı mı, Allah gelse bu birliğe engel olamaz. Diğer taraftan, örgütsel birlik ille de örgütlerin birleşmesi demek değildir. ~~Hem~~ Daha doğrusu hem öyledir hem değildir. Yani biçim mesele değildir. Biçimin bin-bir çeşidi bulunur, bundan sonrası teknik meseledir. Artık dikkat edilecek nokta bundan sonraki p. çalışmalarının hızını ve ana eğilimini güvence altına almaktır. Yoksa birlik yeni sorunlar getirir, Kaş yapalım derken göz çıkarırız. Sadede gelelim. Bana göre Devrimci Solla birlik sorununun Türkiye Devrimci Hareketi gündeminin birinci sırasına geleceği günler uzak (dir)

- 3- BÜRONUN ÇALIŞMA ALANI PARTİ DIŞI ÇEVRELERDİR. BU ANLAMDA BÜRO:
 A- P. DIŞI ESKİ İLİŞKİLERİ TAZELER, GELİŞTİRİR
 B- P. DIŞI ÇEVRELERLE YENİ YENİ İLİŞKİLER KURAR
 C- BÜRONUN P. ÖRGÜTÜ KURMA GÖREVİ YOKTUR.

(Büronun çalışma alanının iyice saptanması gerekir. Ancak böyle olursa çalışmaları şimdi var olan veya sonradan kurulacak diğer bürolarla iç-içe geçmez, vevv düşmez. Ne yapacağını, sorumluluğunu bilir)

4- BÜRONUN ÇALIŞMA PROGRAMI

A- MASA BAŞI ÇALIŞMALARI

- a) TÜRK VE KÜRT ULUSLARININ TARİHLERİNİ İNCELEMELER

(Hiç bir ulusun taruhu ne hep siyahtır, ne hep beyaz. Ezilen ulus olması dolayısı ile Kürt tarihine ve Ulusal Benliğine sahip çıkmak zor olmuyor. Ama Türk şoven çevrelerinin Kürt ulusuna yönelik aşağılayıcı propagandalarını kırmanın yolu Kürtlerin tarihindeki aydınlık sayfaları günlük yaşamda yaymakla mümkündür. Bence bu alandaki esas sorun Türk tarihi ve ulusal benliği ile ilgili. Ezen ulus olma ayıbı ve mazlum ulusların yüzyıllar boyu süren istilaya ve Osmanlı despotizmine karşı yürüttükleri haklı savaşta en çok işlenen ve hala süren "barbarlık" konusu, Türk sol çevrelerinde ulusal nihilizme kadar varan bir psikoloji yaratmış. Savunma hattının bile terk edilmesine neden olmuşxx demek yanlış olmaz. Bence bu tek taraflı ve tek yana bakış gerçeğin bütünü değildir. Türk tarihi ve ulusal benliği büsbütün ırkçı-şoven çevrelere terk edilecek kadar simsiyah ~~değildir~~kolmamalı. Sonra. Vikinglere çok mediniydiler denmiyor. Halklar İngilizleri, yurtlarını işgal etsinler diye bal mumu ile davet etmediler, "üstünde güneşin batmadığı imparatorluk" şarkı söyliyerek kurulmadı. Haçlı seferlerinde her iki taraf ta cephe gerilerinde çiçek dağıtmıyordu. Yanlış anlaşılmasın. Türkler barbarlık yapmadı demiyorum. Her ulusun tarihinde utanç sayfaları vardır, "tencere dibin kara, seninki benden kara" da demiyorum. Ama şunu diyorum: hiç bir ulus ne kadar "asker millet"(!), "kahraman"(!), "barbar" olursa olsun, korku salarak, asıp keserek, başka uluslarx üzerinde yüzyıllar süren hakimiyet kuramaz. Bunda başka "şeyler" in de payı olmasın? Batıda toprak feodalın öz malı iken ve vasal o toprağı terk edemezken Osmanlı toplumunda toprağın "Beytülmal" olması ne demek. Şu örneğe bakalım mesela; vaka anlatıcısının işi kolay: "Baş-bey Dobruça-despot" beyliğini Bizansa bağladı. Bunun üzerine ülkenin Bizansa bağlanmasına karşı olan ve Türk taraftarı olan despotun oğlu Yuançu bir yolunu bulup babasını öldürdü ve beyliğin başına geçti. Ama sonra Voloh voyvodası Yuançunun beyliğini egemenliği altına aldı. 1398 yılında baş-bey Yuançu Osmanlıların yardımı ile volohların boyunduruğundan kurtuldu. Sora Sultan Beyazıt, Yuançudan beyliğini Osmanlı topraklarına katmasını istedi, o da bunu kabul etti. Müslüman da oldu. Böylece "Karabonum Terra" bağımsızlığını kaybetti, Türk sultanının hakimiyetine geçti." Bu anlatılanı kazırsak altından ne çıkar acaba? Veya hiç mi bir şey çıkmaz? Şuna bakalım: Gagoğuzların Balkanlardayken Tarüklerden öğrenip Türk-Rus savaşı eîntesinde, 1774 te imzalanan Kaynarcık barış anlaşmasından ~~sonra~~ itibaren yerleşmeye başladıkları Moldavyaya getirdikleri "kışlalık" tipi hayvancılık-çiftçilik ne zaman ortaya çıktı? Bütün bunlarda üretim güçlerinin gelişmesinin önüne mevcut üretim ilişkileri tarafından dikilen engelleri, türklerin getirdiği yeni üretim ilişkileri biçiminin temizliyor olması da rol oynamasın? Belki Türklerin "asker millet"(!), "kahraman"(!) ve "barbar" ~~millîyet~~ olmasından ibaret değildir her şey. Bakmak lazım. Ve her şeyin şemaya uyması gerekmiyor. Feodal üretim ilişkileri: şöyle, şöyle. Kapitalist üretim ilişkileri: böyle, böyle. Asya tipi üretim tarzı:?? . Atı arabanın önüne koşmalı. Bu

konuda derinleşmek gereği bunun ulusal güçlerle diyaloga kapı aralayacağından ibaret değil. İşin derinliğine inmek bozkurtların maskesini de düşürmeye yarar. Nihilizmi önler. Kürt ve Türk uluslarının arasındaki bağların sağlamlaşmasına, derinleşmesine hizmet eder. Ve ulusal benliği korumak burjuva milliyetçiliği değildir, enternasyonalizm ile çelişmez. Tam tersine. Uzadı. Ama şunu demeden geçmek olmaz. 1980'li yılların başlarından beri dünyada eski burjuva milliyetçiliğinin yeni filizleri ve biçimleri gözükmeye başladı. Bu tehlikeyi önlemek için de her iki ulusun tarihlerini ayakları üstüne bastırmak gerekiyor)

b) ULUSAL SORUNUN PRATİKTEKİ ÇÖZÜM BİÇİMLERİ

(Günümüzde teorik alanda söylenmiş genel doğruların bir anlama tekrarı olan tutumlar ve davranışlar bu sorunu çözmeye yetmiyor. Samimi olarak çözüme gayretine girmiş ülkelerde bile varılan sonucun her zaman istenilen boyutta ve düzeyde olmadığı görülüyor. Teorik doğruları tekrarlama tekrarlama pratikte istenilen yere varamamanın nedenlerini bulup çıkarmaya gerek var. Bu sorunun pratikteki çözüm biçimini veya gelip dayandığı çözümsüzlüğün nedenlerini bulduğumuz çok uluslu ülkelerde incilemeliyiz. Pratikte ne olmuş. Buna sosyalist ülkeler de dahil olmalı. Bunda korkacak, çekinecek bir taraf yok. Daha şimdiden doğru ve sağlıklı adımlar atılmazsa günü geldiğinde çözümü imkansız sorunlarla karşılaşırız. Erteleyemeyecek hale gelip köşeye sıkıştığımızda öne süreceğimiz çözüm modeli aslında çözümsüzlüğün yansıması olur. Bu modelle çözümlük sanırız. Ama bir de bakmışın bir büre sonra daha da çetrefil bir biçimde önümüze çıkmış. Oysa bizim açımızdan ve Türkiye'nin konumu bakımından bu sorunda yanlışlık yapmak devrimci mücadele için onarılması güç gedikler açar. Şunu demek istiyorum: Sosyal kurutuluş mücadelemiz ulusal sorunla iç-içe. Dışımızdakilerle ulusal sorunun doğru çözümünü özümsetip kabul ettiremezsek ulusal güçlerle kuracağımız ittifak bize sosyal kurtuluş yolunu açmaz. Daha anlaşılın laflarla söylemek gerekirse ulusal sorunu dışlayan bir ittifak bizi başarıya götürmez. Gelecekteki müttefiklerimize bu sorunu kabul ettirebilmemiz ise, her şeyden önce bizim kendimizin dört ayağımızı da nallamamızdan geçiyor.)

c) ERMENİ SORUNU

(Uluslararası karanlık güçlerin bu sorunu lüzum gördükçe gündeme getiriş biçimleri ve zamanlaması sadece emperyalizmin çıkarına olan terörü besliyor. Türkiye'nin tutumu da karanlık güçlerin bumaksadına çanak tutuyor. Bu ikili durumun yarattığı psikolojik ortam sol çevreleri baskı altına alıyor. Bizim artık bu konuda eskisinden fazla söyleyeceğimiz şey olmalı. Bu konudaki doğru ve gerçekçi tutum ve yandan dolamayıp üstüne üstüne gitmek sorunun çözümüne hizmet eder. Bu haliyle Ermeni sorunu Türkiye demokrasi güçlerinin demokrasi savaşına gelecek olan dış desteği olumsuz yönde etkiliyor. Türklerin tarihte yaptığı ve hiç bir şekilde ve hiç bir gerekçe ile haklı gösterilemeyecek olan bu

soykırımını, bo mezalim ve vahşeti sergileyen Ermeni kampanyalı etrafında oluşan psikolojik atmosferi soluyan Avrupalı bazı çevreler, bizim yurtdışı çalışmalarımıza pek istekli katılmıyor. Burada ben gene bir parantez açmak istiyorum. Yurt dışı çalışmalarımızda bize vrelin her de teğe balıklama atılmak doğru olmaz. Bazı çevre ve kişiler var, kelimenin gerçek anlamında iflah olmaz Türkiye aleyhkarlığını tatmin için, politik kariyerine uygun düştüğü için, spor olsun diye bizim çalışmalarımıza katılıyorlar. Belki düne kadar ayırım yapacak gibi işin derinliğine inmemiştik. Belki "denize düşen yılanı sarılır" misali bu hesabı yapmaya gerek görmedik. Şimdi de "üzümün çöpü-armudun sapı" diyelim demiyorum. Ama sonradan ayağımıza dolaşacak ilişki ve eylemleri artık ayırt edebilmeliyiz. Bundan sonraku çalışmalarımızı ve bazı ilişkilerimizi Türkiye'deki dostlarımızı zor duruma sokmayacak ve yarınki müttefiklerimizin içlerine sindirebilecekleri dozda sürdürmeli, toplumsal psikolojiyi hesaba katmalıyız. Yunanistanda başıma gelmişti; dayanışma kiminle olacaktı: Türkiye ile mi, Türkiye Demokrasi güçleri ile mi? Bize omuz verenler bu ince hesapları yapmakta haklıdır. Ama biz de böyle bir ince hesabın ne anlama geldiğini öğrenmeliyiz. Mesela kimi çevrelere "Türkiyede halklar var" dedirtemezsin, kimi çevrelerle sadece bu konuda beraber olabilirsin. Özeti şu: bu ustalığı öğrenmiş olmalıyız.. Ermeni sorunu ile ilgili diyeceğim birşey daha kalmıştı. Atmosfer meselesinde kalmıştım. Evet. O atmosferi soluyan çevrelerin bazıları bize masafeli oluyorsa bu cuntacıların işine yarıyor. Bir tokat eksik yemiş oluyorlar. Bir de Ermeni sorununun hangi durumlarda ve zamanlarda ortaya sürüldüğüne bakmak gerek. Tam cuntaya karşı bir iş kotaracağımız aşamada ortaya sürülüyorsa bakmak lazım. Belki de bu, bizimle birlikte olan veya olacak olan çevre ve kişilere o psikolojik ortamın yarattığı baskı sayesinde geri adım attırmak, veya pasifize etmek içindir. Sonuç:bu alanı karanlık güçlerin at oynattığı alan olmaktan çıkarmak bize düşer)

ç) TÜRKİYENİN TARAF OLDUĞU ÖNCELİKLE KOMŞULARI İLEN OLAN İKİLİ VE ÇOK YANLI MEVCUT VE ESKİ ÖNEMLİ ANLAŞMALARI İNCELEMEK

(Bun anlamda yapılacak olan araştırmanın günlük çalışmalar hizmet edeceği açıktır. Ama önce neyin ne olduğunu bilmek lazım. Örneğin Balkanların nükleer silâhlardan arındırılması çalışmalarına eski Balkan Antantından, Sadabat Paktındanveya Bağdat Paktından çıkarak somut katkıda bulunmak imkanı doğar. Bağdat Paktınax alalım. Bir madde vardı. Çıkacak bir nükleer savaşta ABA muhtemel bir Sovyet yayılmasını önlemek için daha başlangıçta kendi elleri ile D^üğu illerimizi ve Kürdistanı kendi elleri ile nükleer bombalarla ~~mbombalayabileceklerdi~~. Böylece düşmanın ilerlemesine engel ~~siğazaklırdı~~ olan bir "ölüm sahası" oluşturacaktı. Yani biz "hilali ahmer hesabına" "düşman"ın değil dost ve müttefik Amerikanın nükleer bombaları ile ölecektik. Veya Balkan Antantı. Eğer

Yunanistan yan çizmemiş olsaydı da antant yürürlükte fiilen yürürlükte kalarakimzacılardan birine yapılacak saldırı ~~diğerlerine~~ otomatik olarak öbür imzacalara da yapılmış sayılacağına dair madde geçerli olsaydı faşist ve nazi sürülerinin Balkanlara kolay kolay saldıramazdı. Bu husus Yunanistan ilerici ve demokrat çevrelerinde çok yaygın bir kanaat. İşte sana bir"saldırı", bir de "savunma" paktı örneği. Artık "Türkiyenin tüm komşuları ile arası bozuk" demek zaten açık duran kapıyı içeri girmek için vurmaya benzer. "Atatürkün yurttta sulh-cihanda sulh politikası çok iyidir" demeye devam etmeli ama somutta, antlaşma maddelerinde ^{olarak}neydi bu politika.Türkiyenin komşuları ile olan ikili anlaşmalarında iyi komşuluk ilişkilerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalarımıza destek olacak bir hazine var. Hem bu alandaki çalışmalar Türkiyedeki sağduyu sahibi çevreleri etkiler. Bu da hem ulusal diyalog politikamıza olumlu yönde yarar sağlar, hem de ülkemizi bölgemizdebarışın kalelerinden biri yapma çalışmalarımıza somut olarak katkı yapar.)

d) TÜRK VE KÜRT ULUSLARININ SANAT-KÜLTÜR BİRİKİMLERİNİ DERLEYİP TOPARLAMAK, BU ALANDA VE TOPLUMSAL-POLİTİK ALANLARDA HALKLARINIZIN YETİŞTİRDİKLERİ ŞAHSİYETLERİ BULUP ÇIKARMAK, ANADOLU UYGARLIĞINI TANITMAK

(Böyle bir çalışma bir taraftan hem iki ulusun daha çok yakınlaşmasına hizmet eder, öbür taraftan yurt dışında bu alandaki tarafsız çevrelere gitmemizde dolaylı bir araç olur. Ve bu aracın çok etkili olduğunu defalarca gördük. TKP'yi Savunma Komitesi adına bir kez Strasburgtaki çalışmayı yönetmiştim. Orada şunu da gördüm: demokrasi iyi bir şeydir ve gereklidir. Ama Türkiye için..Nokta,nokta..Yani Türkiyede halk demokrasiye pek o kadar layık değil, Türkiyenin bazı özellikleri var. Yani orda mesela başka bir Avrupa ülkesindeki kadar demokrasi olmasa da olur. Yani "muhteşem Batı Avrupa Demokrasisi" Türkiyeye yönelik olarak "az bir şey gebe" olabilir. Çünkü Türkiye halkları demokrasiye layık olacak kadar gelişmiş, medeni değillerdir. Uzağa gitmeye gerek yok.En yakınımızda bulunan yabancılara soralım. Haritada Türkiyenin yerini gösterebilirler. Haritaya bakmadan komşularımızı saysınlar. Üç türk ve kürt büyüğünü say diyelim bakalım ne cevap alacağız. "Kanuni"den ~~xxx~~ kaç dostumuzun haberi var acaba. Ayrıca gelmiş geçmiş Anadolu uygarlıklarının,kökleri çok derinlere dayalıx Anadolu kültür ve sanatının ve ulusal değerlerin öğrenilip tanıtılması, mücadelemize sağlayacağı destek açısından bile önem taşıyor.)

e) ALANINDAKİ ÇALIŞMALARLA İLGİLİ PARTİ POLİTİKASININ GELİŞTİRİLMESİ VE ZENGİNLEŞTİRİLMESİNE YARAYACAK ÖN ÇALIŞMALAR YAPMAK

(Hayat çok zengin. Kör değneğini beller gibi aynı konular etrafında dönüp dolaşmaktan kurtulmak lazım. Her ciddi güncel olayda söyliyeceğimiz şey olmalı. Kaldı ki neyin tartışılıp neyin tartışılmayacağına tek başımıza bir karar veremeyiz. Bir konu tartışılmaya

başladı mı da, ben hazırlıklı değilim diyemeyiz. Daha önemlisi, hiç tartışılmayan ve tartışılması istenmeyen bazı konuları dostun düşmanın ilgisiz kalamayacağı bir hazırlıkla ortaya atabilirsek, o konuyu Türkiye'nin gündemine aldırabiliriz. Ben, parti politikasını geliştirme ve zenginleştirme çabaları bu büroya düşmez görüşüne katılmıyorum. Bu işin zaten yapılıyor olması da görüşümü değiştirmeme sebep teşkil etmez. Hiç bir büronun, hiç bir örgütün, hiç bir komitenin görevi sadece oluşmuş p. politikalarını yaşama geçirme çalışmalarından ibaret değildir. Bir de kendi alanındaki p. politikalarını geliştirme, zenginleştirme görevi vardır.)

f) ARŞİV, DOKÜMANTASYON MERKEZİ KURMAK

(4/A-a,b,c,ç,d,e,f, ile ilgili: bulunduğumuz ülkelerde hem sosyalist ülkelerde, hem kapitalist ülkelerde, masabaşı çalışmaları için çok geniş bir dokümantasyon ve sonsuz olanak var. Artık dil bilenlerimiz de çoğaldı. Yurt dışında bu kadar çok insanımız bulunması fırsatını iyi kullanalım. Yakında memleket edeneceğiz. O zaman keşke diye hayıflanmanın yararı yok. Bilinen bir şey, bir kere Türkiye'ye döndük mü tekrar bu taraflara gelip bu olanaklardan yararlanmaya kalksak buna ne para yeter ne de bu işe ayıracak bu kadar insan bulabiliriz. Oysa şimdi büyük çoğunluğumuz bulunduğumuz ülke devletlerinin para almaktayız. Yani bir başka profesyonellik. Bir de şu yapar-bu yapamaz diye değil, "her kes yapar" görüşüyle yaklaşmak gerekir.)

B- EYLEMSEL ÇALIŞMALAR

a) BASIN TOPLANTILARI DÜZENLEMELİK

(Bunlar sık olmamalı. Tekrara düşmemeli. Genel Sekreterin ~~yap-~~ yapacağı toplantılar yeni bir konudaki p. politikasının açıklanması biçiminde olmalı. Teknik hazırlıkları mükemmel, gazetecilik bakımından albenisi olmalı. Ne bileyim ben, belki belli bir konuda bizim görüşlerimizi paylaşmayan, bize karşı birileri ile aynı masada filan. Aranırsa neler bulunur.)

b) AMACI DOĞRULTUSUNDA İKİLİ VE ÇOK YANLI İLİŞKİLER KURMAK, BU DOĞRULTUDAKİ ÇALIŞMALARINI ÖZENDİRMEK, DESTEKLEMELİK, KATILMAK, BU KONUDAKİ P. POLİTİKASINI ANLATMAK VE YAYGINLAŞTIRMAK

(Bu elbet hem Türkiye hem yurt dışı için geçerlidir. Hedef, ikili ve çok yanlı ilişkiler kurarak muhatabın ilgi alanındaki p. görüşlerini sol, tarafsoz, liberal çevrelere, aydınlara, bilim, sanat-Kültür adamlarına, yığınsal, mesleki, toplumsal demokratik örgütlere, önemli kişilere doğrudan doğruya aktarmak, onları bu konuları tartışmaya özendirme ve tartışmalara çekme olmalı. Başlama noktası olarak özel ilişkiler, eski dostluklardan hareket etmek doğru olacaktır. Legal muhalefet partileri, eski ve yeni örgüt kurum ve kuruluşların eski ve şimdiki yöneticileri, eski ve yeni bölgesel yöneticileri ve siyasi önde gelenler, 12 Eylül'den sonra idam edilenlerin, işkencede öldürülenlerin

yakınları, idama mahkum olanlar, işkence görenler, hapiste olanlar, hapisten çıkmış olanlar, nezarete alınmış (hiç değilse önemli) kişiler, 12 Eylülün hışmına uğrayanlar, işten atılanlar, görevlerinden alınan bilim adamları ve yöneticiler ve bütün bunların yakınları hedeflenmeli. Burada dikkat edilecek nokta, ilişki kuracağız, ilgili çalışmalarını özendireceğiz, destek vereceğiz, katılacağız derken müdahaleci olmamaktır. "Politik komiser" havası uyandıracaksak hiç başlamamak daha iyidir. Her şeyin bizim istediğimiz gibi ve dozda yürümesi şart değildir. Önemli olan bu çalışmaların başlaması ve sürmesidir. Elbet bundan da önemli olan bizim bu çalışmaların içinde olmamızdır. Ama bu işlerin içine akıl hocalığı yaparık değil, sessiz-sedasız iş yaparak girilir.)

c) KÜLTÜR-SANAT ÇALIŞMALARINI ÖZENDİRMEK, DÜZENLENMELERİNE KATKIDA BULUNMAK, DÜZENLEMELERİNE

(İddiasız, yönetme hevesine kapılmadan, taraf olmakla bile yetinecek bir anlayışla. Bu alanda esas olarak hareketliliği yaratmak baş hedef olmalı. Bilmeli ki bu alandaki insanların kendilerine has psikolojileri var ve onlar aslında bu ~~çalışmalar~~ işleri politik alanda çalışanlardan daha iyi biliyorlar. Böyle bir toplantıya ve çalışmaya katılacak olan p.li çok iyi hazırlanmalı. Meslekten olmayan bir partinin böylesi toplantı ve çalışmalara katılmaması esas olmalı. Bu son dediğim işin örgütlenmesi ve yönetilmesi ile ilgili değildir.)

aa) HER YIL BİR TÜRK VE BİR KÜRT BÜYÜĞÜNÜN SES ÇIKARACAK BİÇİMDE ANILMASINI HEDEFLEMELİ

(Bu yıl için "Hürriyet Şairi" Namık Kemal en iyisidir. Her bakımdan denk düşer. Kürt y.lar da bir Kürt büyüğünü önereceklerdir)

bb) OKUMA, İMZA VE TANITMA GÜNLERİ, SOHBET TOPLANTILARI, EDEBİYAT TOPLANTILARINI DESTEKLEMELİ, DÜZENLEMELİ

(Yurt dışında yapılacaklara Türkiyeden, Türkiyede yapılacaklara yurt dışından tanınmış kişileri (yabancılar dahil) göndermek ve getirmek zor değildir. Bu çalışmalardan Teodorakis-Eivaneli olayındaki gibi kalıcı örgütlenmeler de hedeflenmeli.)

cc) SANAT-KÜLTÜR YAYINLARINI BİRLİĞE ÖZENDİRMELİ

(Türkiye içi daha komplike gözüküyor. Ama yurt dışında özel bir durum var. Hepsi iyi niyetli başlıyor. Bir şeler yapanlar da çıkıyor. Ama kısa zaman içinde en başta mali konu boğazlarına yapışıyor. Birleşmek mümkün olursa belki yaşama şansı da ~~artar~~ doğar. Bunun için yurt dışında çıkan dergileri ve benzer yayınları ortak bir toplantıya özendirmek belki başarılı olur. Böyle bir toplantıda ortak sorunlar ve ortak noktalar ortaya çıkacaktır. Bu noktalar birliğe yol açılır. Bu başarılabilirse yurt içi için iyi bir örnek olur.)

çç) TİYATRO TOPLULUKLARINI DESTEKLEMELİ

(Burada esas olarak İsveçteki HalkOyuncuları topluluğu

ayrı bir yer tutuyor. Politik eğilimleri ve yerleri malum. Onun için nazik bir konu. Ama korkmaya gerek yok. Oynadıkları "Mustafa Suphi Destanı"nı gördüm. Oyunda esas olarak TKP başa çıkıyor. Ve bir yerinde p. marşımız söyleniyor. Bitişinde marş tekrarlanıyor, seyirci de katılıyor. Her şeyi bizim yapmamız şart değil. Bizim dışımızda da iyi şeyler olabilir ve biz bu iyi şeyleri destekleriz. Hem bizim dışımızdakilerin iyi bir şey yapması bir ön yargı direnişi ile karşılaşmıyacağı için, daha çok işe yarıyor, daha anlamlı oluyor. Bana göre bu oyun p.mizin yeni-yeni çevrelere açılmasında çok önemli rol oynayacaktır. Sonbaharda bu oyunun İsveç, Danimarka, Hollanda, Belçika, Fransa, İsviçre, Avusturya ve F.Almanyada oynanmasını hedefleyen bir turneyi özendirme, buna ön-ayak olmalıyız. Topluluğun böyle bir talebi de var. Ayrıca Şeyh Bedrettin ve Ağrı Dağı Efsanesini hazırladıklarını söylüyorlar.)

ç) ULUSAL BENLİĞİ VE MANEVİ DEĞERLERİ AYAKTA TUTACAK ÇALIŞMALARINI ÖZENDİRMEK, DESTEKLEMEK, VE DÜZENLEMEK

(Ulusal benliğe ve manevi değerlere yönelik emperyalist saldırıları püskürtmek, bu alandaki yozlaşmayı ve çürümeyi önlemek acil görevlerin arasına girdi. Her şeyin alınıp satılmasını doğal sayacak bir psikolojik ortam yaratılıp toplumumuz ahlaksal yozlaşmaya itiliyor. Bu yurt dışındaki Kürt ve Türk toplulukları için de böyle. Onlar ister kalıcı olsunlar ister gidici, her iki halde de ulusal benliğini ve manevi değerlerin aşınması çürümeye yol açar. Söz konusu olan "ikinci nesil" çocuklarımızın ana dillerini bilmemeleri değil. Bu öyle büyük, dehşetengiz bir facia değildir. Bulduğumuz ülkelerin kültüründen etkilenmiş olmanın da zararlı tarafı yoktur. Hatta bunun dışında kalmaya uğraşmanın kabul edilir yanı yoktur. Zaten kalınmaz ya. Esas olan ulusal benliği ve manevi değerleri koruyarak yeni karşılaştığımız kültüre bağrını açmaktır. Yani üst düzeydeki kültür daha alt düzeydekini asimile eder. Bunda korkacak yan yok. Korkulacak yan çürüme ve yozlaşmanın hem yurt içinde hem yurt dışında tehlikeli boyutlara vardığıdır)

d) KÜRT ENSTİTÜLERİNİN ÇALIŞMALARINI DESTEKLEMEK, BU ÇALIŞMALARLA KATILMAK

(Bu çalışmaların şimdiki halde Kürt milliyetçilerinin hegemonyasında olması bu çalışmaların dışında kalmamıza sebep olamaz. Bu Enstitülerin bu alanda doğru dürüst çalışma yapmaya elverişli bir ortam ve olanak sağladıkları kanatındeyim. Hatta biz de Sovyetler Birliğindeki çalışmalara katılarak ve bunları Batıya aktararak bu Enstitülerin çalışmalarına rota açılmaya uğraşırız. Ama bu halde bile, bu çalışmalar Kürt Enstitülerinin yanında olmalı. Bazı kişilerle ilgili karanlık ilişkiler söylentileri ve Avrupa Sosyal Demokrat hareketinin ince hesaba dayalı intibak uyandıran tavırları bile bu Enstitülerin çalışmalarından geri durmamıza gerekçe olmaz. Bizim çalışmaların dışında kalmamız Enstitülerin büsbütün ırkçı-soven yuvalar haline gelmesine neden olabilir. Bizi

almazlar mı? Her şeyin yolu bulunur. Denemek lazım.)

- e) ULUSALEGEMENLİK BAYRAMININ TANIMASINA, YAYGINLAŞMASINA, YIĞIN - SAL OLARAK KUTLANMASINA ÖN-AYAK OLMAK

(Ama en geniş demokratik güçlerin katılımını sağlamak hedeflenmelidir. Asla, yönetmek, danga vurmaya sevdasına kapılmadan. "Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir" sloganını alıp yığınlarda diktatörlüğe karşı koyma bilinci geliştirmeyi hedefleyerek. Amacımız yığınsallık olmalı. "Diktatörlüğe ~~aslanlar~~ karşı aslanlar gibi dögüşecekler bu yana, dögüşmeyecekler öbür tarafa demeden. Zararı yok, yığınlar bayram havasında katılsın çalışmalara. Ama katılsın. Çünkü yığınların eyleme başlangıçta hangi düşünce ve psikoloji ile katılacakları degildir tayin edici olan. Çünkü yığınsallık bir kere sağlandı mı, bundan sonrası artık bizim hünerimize, çalışkanlığımıza ve yığınları yönlendirme ve yönetme yeteneğimize bağlıdır.)

- f) DEVRİMCI SOLUN LİDERLER TOPLANTISI İÇİN NABİZ YOKLAMAK, PARTİ BÖYLE BİR ŞEYE KARAR VERİRSE BUNU GERÇEKLEŞTİRMEK

(Devrimci solun birliğinin önemi ile ilgili görüşlerimi burada da tekrar ederim. -Bak.2/B- Bu görüşlerim doğruysa liderler toplantısı bu alanda atılmış çok ciddi bir adım olur. Şimdiki durumda ve sağlamış olduğumuz prestij sayesinde bunu ancak biz gerçekleştirebiliriz. Ama küçük büyük hesabı yapmadan, çünkü kırınglıkların ve hatta düşmanlıkların aşılamiyacağı kanaatinden sıyrılarak. Tüm parti, akım x, gurup ve hatta bazı kişiler hedeflenmeli. Hakimiyet kurmaya çalışmadan. Bu alanda ne dediğimizi anlatarak, ikna ederek. Demokratik sol güçler için cazibe merkezi olacak, ulusal demokratik ve liberal çevrelerin de hesaba katmak zorunda kalacakları bir çatı hedefi için. Neden sadece biz yapabiliriz? kanatindeyim? Bir kere teorik olarak böyle. Ama daha iyisi pratik olarak ta böyle olmaya doğru gidiyoruz. Bir örnek vereyim: Halk Oyuncuları şöyle bir sırayı hedeflemişler: 1:Şeyh Bedrettin Destanı, 2: Ağrı Dağı Efsanesi, 3:Mustafa Suphi Destanı. Bu sıralama anlattıklarına göre bir bütünü sıraya göre gerçekleştirecekmiş. "Ama, diyorlar, Mustafa Suphi Destanını başa aldık. Çünkü komünist hareketin birliği birden başa geçti. TKP güncelleşti")

- g) HER PLENUM SONRASINDA PLENUM KARARLARI İLE İLGİLİ OLARAK İLİŞKİ KURULMUŞ HER KESİ, HER ÖRGÜTÜ, HER KURULUŞU İKİLİ VEYA BAŞKA YÖNTEMLERLE PLENUM KARARLARI DOĞRULTUSUNDA AYDINLATMAK

(Bu zaten yapıliyordur her halde. Bu alanda bu anlamdaki tekrardan hiç bir zarar gelmez. Ve bu Büro direkt ilişkilerle tepkiyi de ölçer. Birx bülten çıkarılıyor bile olsa büronun bu çalışması yüz yüze olmalı. Bu aydınlatma çalışmaları siyasi p.leri, Avrupa konseyi ve Avrupa Parlamentolarını ve bunların üyelerini, önemli politik kişileri,

kamu oyu oluşturucu özellikteki kurum ve kuruluşları kapsmalı.)

5- BÜRONUNU ÇALIşMA YÖNTEMİ ESAS OLARAK LEGALDİR.

(Elbet bu her çalışmasını legal yapacak anlamına gelmez. Özellikle memleket içi çalışmaları bakımından. Yurt dışı çalışmalarında da muhatabın durumunu esas almalı. Legal ilişki kurmaktan çekinmeyenlere ağıktan ve gürültülü bir ilişki kurmak daha iyidir. Böylece TKP ile ilişki kurulabileceği, bunun için TKP'li olmanın gerekmediği ve bunun sakınılacak bir şey olmadığının propagandası yapılmış olur.)

Böylesine kapsamlı bir işi becermek mümkün mü? Evet. Bence işi, Hocanın hikayesindeki gibi helva yapıp yemeye bakıyor. Bütün sorun, bütünü sadece kahramanların değil, sıradan insanların yapabileceği kadar küçük parçalara ayırmak ve sonra bu parçaları birleştirme hünerine göstermeye bağlı.

Ben böylesine kapsamlı bir işin üstesinden gelecek gücümüz olduğunun ispatlanmasında görev almaya hazırım. Yeter ki görev verilsin, yetki ve sorumluluk alanım netçe çezilsin.

Son olarak. Her şeyi yazıya dökmek güç. Bunun için ve muhtemel soruları cevplandırmak ve kimi noktaları daha iyi açmak için bu konudaki görüşlerimi PB önünde savunmak istiyorum. Mos.-Puşk., 19/7/1987

TÜRKİYE SOSYAL TARİH
TÜSTAN PRAKTİK